

Bork-Ålandsøerne tur-retur med "Alfgrimir"

Anna Katrine fortæller her om hendes og mandens otte ugers tur til den Botniske Bugt. Hun giver dig alle de praktiske oplysninger, men der er oceaner af seværdigheder og oplevelser undervejs, som du selv må finde frem til.

Af Anna Katrine Herrmann – "Alfgrimir"

Vi har nu begge den alder, hvor vi kan tillade os at tage på en længere tur. Rudolf vil gerne vise mig Åland og Stockholms skærgård, og han har tilrettelagt ruten på forhånd i vintrens løb. Vi har en plotter om bord og nogle elektroniske søkort, men vi navigerer samtidig med søkort, fortrinsvis bådsportkort, fordi de har anbefalede ruter med garanteret vanddybde.

"Alfgrimir" har en ny VHF med DSC, som skulle vise sig at være yderst irriterende p.g.a. de mange safety-alarmer, især når vi lytter til vejrmedlingen fra Stockholms Radio. Så er det godt, at vi også har en kortbølge-vejrdecoder om bord.

Udrustning og proviant

Udrustningen er denne gang mere omfattende, og belært fra tidligere oplevelser er værktøjs- og reservedelslageret yderligere forøget. Ekstra fender, lange fortøjninger og bjergkiler er også med i udrustningen. Provianten har Rudolf sørget for. Senere skulle det

vise sig, at der ikke er nok. Der er ofte langt til købmanden, og lange åbningstider findes hverken i Sverige eller på Åland. Om søndagen er alt lukket.

Jeg bager selv brød af færdige brødblandinger, hvor jeg kun tilsætter tørtær og vand. Det foregår enten i miniovn på spritapparatet eller også i Cobb-grillen, hvor restvarmen udnyttes efter grillstegningen. Ellers har vi en hel del langtidsholdbare fødevarer med, som f.x. kalkunlår, corned-beef og fiskekonserves. Færdige dåseretter har vi aldrig med.

Afgang fra Bork

Den 1. juli 2003 – min første dag som efterløner. Sidst på eftermiddagen tager vi til Bork og forbereder afrejsen. Næste morgen sejler vi meget tidligt af sted til Thyborøn. Videre til Hals, Anholt, Höganäs og Höllviken i Falsterbokanalen. Herfra må vi flygte uden at blive vasket og uden morgenmad. Ildelugtende tang og myriader af myg er årsagen. Vi fortsætter langs Skånes sydkyst til Skillinge – en idyllisk fiskeri- og lystbådehavn med

maleriske huse og smukke haver. Her får vi en tiltrængt havnedag.

Den 10. juli sejler vi tværs over Hanöbugten til Utklippan, får undervejs en stor affaldssæk i skruen og oplever dagen efter endnu en grim overraskelse: Motorstop mellem skær i havneudløbet! Kølevandstemperaturen er på over 100°C.

Sejlene kommer lynhurtigt op og en frisk vind bringer os til Ölandsbroen ved Kalmar, hvor vi anker op. Kølesystemet bliver undersøgt fra A-Z i meget uroligt vejr. Det viser sig, at den nye impeller har mistet fire af de fem vinger.

Herfra går det til Ölands Norra Udde, og vi fortsætter dagen efter til Själso på Gotland – en ganske lille fiskerihavn midt i et naturreservat nord for Visby. Bortset fra el og vand findes her kun "det lille hus på prærien" med plads til to. Dieseltanken er nedlagt for flere år siden – desværre.

Opbragt af kystvagten

Her bliver vi til den 16. juli og sejler så nordpå langs Got-

lands kridtklinter. Vi kommer forbi masser af ejendommelige stenstøtter på stranden, såkaldte rauker, som er udvaskede koraller og forstenede kalkrester af forhistoriske skaldyr. Især Fårö, lige nord for Gotland, er fyldt med tusindvis af disse bizarre dannelser. Vi bliver enige om at udforske Gotland og Fårö nærmere næste sejlsæson.

Fra Fifang, en ganske lille anløbsbro i Ajkesviken på Fårö, afsejler vi i fineste solskin med kurs mod Finland. Målet er lodshavnen på Utö, i Åbolands skærgård, 130 sømil borte. Vi er friske og veludhvilede til den forestående tørt.

Efterhånden bliver vinden svagere og svagere. Omkring midnat er Østersøen spejlblank, og vi er nødt til at starte motoren. Tiden går, og dieselbeholdningen bliver mindre og mindre. Da der hverken på Utö eller i vores næste havn, Galtby på Korpo, findes en tank, får Rudolf travlt med at ændre ruten til Hellsö - Ålands østligste havn. Her fås simpelt hen alt.

På vej dertil møder vi både

"Alfgrimir" er en 30 fods Fisher bygget 1978 i Southampton.

*"Suomen Leijona"
forude – Finlands
sydligste fyrtårn 25
sm sydvest for Utö.*

*AnnaKatrine
nyder et velfor-
tjent glas vin fra
Systembolaget –
en rigtig prisba-
sker.*

russiske og baltiske lystsejlere. Kort før den vanskelige andvning mellem rev og skær, bliver vi opbragt af den finske kystvagt, som har overvåget os på radaren. Måske er vores natlige kursændring skyld i det – vi kunne jo lige så godt være kommet fra Estland (narko).

Meget trætte lægger vi til i Hellsö efter 28 timers sejlads, 138 sømil bag os og stadig 20 liter brændstof i tanken. Notat fra logbogen: "Vejret er rigtig flot med masser af sol – man skulle tro, vi er på de Kanariske øer."

Den 20. juli sejler vi videre og besøger Sottunga, Seglinge, Bomarsund, Kastelholm, Godby og ankommer til Mariehamns østhamn den 27. juli. Her inkluderer havnepenge gratis billetter til at proviantere "tax-free" på Eckerölinjen "Storby-Grisslehamn". Vi ny-

der busturen og overfarten til Sverige og kommer af med ikke mindre 696 sv.kr. for otte liter vin.

Stockholms skærgård

Efter et to dages besøg i Käringsund på Eckerö, hvortil vi tager den 29. juli, forlader vi Åland. Længe kan vi se det store, gule Post- Toldmuseum agterude, inden vi sætter kursen mod Arholma og derefter ind i Stockholms skærgård.

Efterhånden som vi sejler sydpå, går det op for os, at vi nærmer os storbyen. Næsten alle øer og holme er bebyggede, og trafikken på vandet tager mere og mere til. Ind mellem sejl-, motor- og speedbåde er der et mylder af færger og skærgårdsbusser. Ved anløbsbroerne står mennesker og venter, som ved busstoppesteder. Sejladsen er meget urolig

Åland – et ørige i Norden

Siden 5.000 f.kr. har der boet mennesker på Ålandsøerne, og det gør der stadig – 26.200 af dem, og de har en helt speciel status i Norden. Deres land er selvstyret og et neutralt, demilitariseret område med svensksproget befolkning og eget flag men under finske overherredømme. Og så står det uden for EU's skatteunion.

Hele dette ø-rige i den nordlige del af Østersøen og den sydlige del af Den botniske Bugt er på 6.784 km², og de er fordelt på 6.500 øer og skær. Siden tidernes morgen har det været svensk, men svenskerne måtte afstå det sammen med Finland til Rusland efter en krig i 1809. I 1921 opgav russerne overherredømmet over Finland, som samtidig fik suverænitet over Åland.

Mariehamn er hovedstaden og ligger på hovedøen Åland. Her bor det meste af befolkningen, og her er der nok at se på. Blandt andet havnen, hvor man kan se det 4-mastede bark og museumsskib "Pommern". Det blev bygget i Glasgow i 1903. I 1923 købte en lokal reder, Gustaf Erikson, skibet. Det var dengang alle andre redere byggede motordrevne skibe, og Erikson købte de gamle sejl-skibe og opbyggede mellem 1. og 2. Verdenskrig verdens største flåde af sejlskibe. Skibet er det eneste af sin slags i verden, der er bevaret i sin oprindelige stand, da det gik i fart mellem Australien og Europa.

Hvis du får nok af Mariehamn, kan du tage med én af de 40 færger der går fra øen i døgnet i sommerperioden. De fleste til Sverige men også til Finland og en enkelt afgang til Estland. Men man nu sagtens få et par uger til at gå med en sejlerferie i ø-riget.

Skipper Rudolf kontrollerer, at de russiske kanoner på Bomarsund-fæstningen ikke er til fare for "Alfgrimir".

på grund af den store trafik på kryds og tværs af vandet, og den kræver en hel del opmærksomhed. Ellers er det legende let at sejle i Stockholms skærgård. Alt virker nemmere, her er der ikke de mange undervandsskær eller uomålte områder, og ruterne er fantastisk afmærket.

Den 1. august får vi en fin pæleplads i Wasahamnen midt i Stockholm, få meter fra Wasamuseet, Skandinaviens mest besøgte museum. Det er en stor oplevelse at se det pragtfulde regalskib "Wasa", verdens eneste bevarede 1600-tals krigsskib og de mange interessante udstillinger.

Overfaldet af måge

Vi forlader Stockholm søndag den 3. august ad det smalle sund, Baggensstaket, og møder hundredvis af sejl- og motorbåde for indadgående. Kort før Nynäshamn bliver "Alfgrimir" overfaldet af en tosset måge, som gentagne gange går til angreb på VHF-antennen. Rudolf må bruge tudehornet for at jage den væk.

I Valseviken går vi for anker og fortsætter turen via Häradsjär, Västervik og Sandvik til Kalmar. Her møder vi Lisbeth og Palle på "Lady Dee" fra Præstø. Deres gamle Albinmotor er tæret igennem, og de er nu helt afhængig af vind og vejr. De har bundet deres gummibåd med påhængsmotor fast mod hæk-

ken til at komme ind og ud af havnene.

Vi tilbyder hjælp og følger dem gennem Kalmarsund til Utklippan. Herfra slæber vi dem delvis til Allinge på Bornholm, hvor mange hjælpere trækker "Lady Dee" igennem for- og inderhavnen. Vi bliver alle inviteret til rødvin om bord på "Viktorina" af Karrebæksminde og skipperen fra "Karina" af Næstved synger og spiller på harmonika til langt ud på aftenen.

Alle fire både følges ad til Kåseberga i Sverige, hvor vores veje skilles. Vi bliver for at bese skibssætningen oven på skrænten, mens de andre sejler til Tislövsläge. Der varsles kuling dagen efter, og vi flygter, men kommer kun til Skåre før Falsterbokanalen, hvor vi blæser inde i tre dage. Undervejs dertil hører vi en distressalarm af en tysker ved Rügen.

Stockholms kongelig slot med et vikingskib fortojet foran. - Set fra Saltsjön.

Mod hjemhavnen

Den 16. august vover vi os ud med kurs mod Hesnæs på Falster. Havnen er mere end overfyldt af tyske både - den ene større end den anden. Vi får plads ved fiskefabrikkens kaj og forsvinder derfra tidligt næste morgen.

Vi sejler videre til Hals gennem Storebælt. Først til Agersø via Grønsund og Storstrømmen og derfra til Sejerø og

Grenå. Her holder vi havnedag, jeg bager det sidste brød og får endelig friske madvarer om bord - fra "Superbestkøbmanden". Dagen efter har vi igen kuling men sejler alligevel ud. Vinden vil løje af natten mellem søn- og mandag, hvorfor vi gerne skal være i Thyborøn om søndagen.

Notat fra logbogen 22.08 kl. 11.47: "Stødt på 10 m. vanddybde på meget hård genstand

"Det lille bus på prærien i Själso på Gotland - svensk 'toa' med dobbeltsæde.

"Lady Dee" af Præstø fik motorproblemer. Alfgrimir's besætning trådte hjælpende til og slæbte båden ind til Bornholm.

nord for Mou Havn. Roret blokeret. Skibet ikke under kommando. Ankret på 6 m. vanddybde. Rorarmen demonteret og nødtørftigt repareret. Skibet kan nu dreje 30° mindre mod bagbord. Vi fortsætter forsigtigt."

Resten af turen bliver bestemt af bådens forringede manøvreevne. Ved Attrup og Livø går vi for anker og ankommer i Thyborøn søndag eftermiddag. Mandag den 25. august 2003 om aftenen er vi tilbage i Bork – efter otte ugers dejlig ferie.

Cykeltur til Visby. Vi har været på indkøb i Systembolaget – det gør man kun én gang.

Sådan lyder Anna Katrines basisopskrift på en dejlig ferie. Men som med hendes færdige brødblandinger skal man selv tilsætte noget. Som efterløner havde hun mulighed for at tage af sted i otte uger. Hvis du ikke har så megen tid til rådighed, kan du f.x. spare tid ved at sejle tværs over Sverige via Göta Kanalen på enten ud- eller hjemturen. Også denne tur er mindeværdig

Gotland – Østersøens perle

Sådan beskrives øen i turistbrochurer. Den er et skattekammer af historiske kulturrunder. Ikke mindst fra vikingetiden. Ikke mindre en 700 solvskatte. Datidens beboere på øen var driftige handelsfolk, og det kom vidt omkring –

blandt andet helt til Middelhavet ad Rusland floder. De hjembragte store rigdomme, og da der ikke fandtes banker på den tid, gravede de deres værdier ned. Men nogen kom ikke hjem igen fra handelsrejser, så derfor har man i nutiden fundet deres værdidepoter. Ikke mindre en 700 solvskatte, med den største på 70 kilo, er der fundet på øen.

